

04.07.2022

POL-2021-79077

Voimassaoloaika
1.8.2022 - 31.7.2027

Säädösperuste
Laki poliisin hallinnosta (110/1992) 4§
Ampuma-aselaki (1/1998)

Muuttaa/Kumoaa
2020/2011/4045 Ohje
Ampuma-aseen hallussapitolupien antaminen ja
peruuttaminen

Kohderyhmät
Poliisi

Ampuma-aselupakäytäntöjen yhtenäistäminen

Sisällys

Ampuma-aselupakäytäntöjen yhtenäistäminen	1
1 Ohjeen tarkoitus	2
2 Ampuma-aselain mukaiset käyttötarkoitukset	2
2.1 Käyttötarkoituksen osoittaminen	2
3 Henkilön soveltuvuus	3
3.1 Luvan myöntäminen	3
3.2 Estevaikutukset	6
4 Aseen soveltuminen hyväksyttävään käyttötarkoitukseen	6
4.1 Yleinen arviointi	6
4.1.1 Ampuma-aseen tulivoima ja tehokkuus	6
4.1.2 Aseen kätkeävyys	7
4.2 Metsästys	8
4.3 Ampumaurheilu	11
4.4 Vapaaehtoinen maanpuolustus	16
5 Luvan peruuttaminen	17
5.1 Ehdottomat peruutusperusteet	19
5.2 Harkinnanvaraiset perusteet	19
6 Lupiin sisällytettävistä ehdoista ja rajoituksista	19
6.1 Ampumakielto	19
6.2 Määräaikainen aselupa muissa kuin laista suoraan johtuvissa tapauksissa	20
6.3 Muita ehtoja	20

1 Ohjeen tarkoitus

Tämä ohje on tarkoitettu aselupa-asioissa tehtävän harkinnan tueksi silloin, kun harkitaan mahdollisen kielteisen päätöksen tekemistä tai olemassa olevien aselupien peruuttamista. Ohjeen liitteinä olevat taulukot ja ohjeeseen sisällytetyt listaukset opastavat lupavalmistelussa ja määrittelevät osaltaan niitä tilanteita, jolloin on perusteltua harkita peruutusmenettelyn käynnistämistä tai kielteisen päätöksen tekemistä luvan myöntämisen sijaan. Tavoitteena on, että poliisilaitosten käytännöt yhdenmukaistuvat tämän ohjauksen tuloksena.

Ohje ja sen liitteet ovat päivittyviä asiakirjoja. Esimerkiksi oikeuskäytäntö ja muuttuva toimintaympäristö voivat luoda tarpeen päivittää ohjetta.

2 Ampuma-aselain mukaiset käyttötarkoitukset

2.1 Käyttötarkoituksen osoittaminen

Lupaharkinnan periaatteena tulee olla se, että lajinmukainen ampumaurheilun harrastaminen edellyttää hakijalta tosiasiallisia mahdollisuuksia harrastaa lajia. Lajin vähimmäistulkinta on se, että lajilla on olemassa kirjalliset suomen- tai ruotsinkieliset säännöt ja että sitä yliopäätään harrastetaan jossain rekisteröidyssä ampumaseurassa. Esimerkiksi Practical-ammunnan harrastaminen on vaikeaa, jos hakijan asuinpaikkakunnalla tai kohtuullisena pidettävän matkan päässä ei ole sellaista ampumaseuraa, jossa lajia harrastetaan. Tällaisessa tapauksessa lupaviranomaisen on erityisen tarkasti selvitettävä hakijalta, missä ja miten hän harrastaa lajinomaista ammuntaa, ja saatua selvitystä ja perustelua arvioidaan lupaharkinnassa tapauskohtaisesti.

Satunnaista maaliinammuntaa ei pidetä ampumaharrastuksena. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä muistaa, että jyrkkä tulkinta siitä, että hakijan olisi aina harrastettava lajinmukaista ammuntaa ampumaseurassa tai muiden kanssa, ei voi olla oikea. Luotettava selvitys perustuu kuitenkin käytännössä ja pääsääntöisesti seurassa tapahtuvaan harjoitteluun ja harrastuksen dokumentointiin tai muuhun luotettavuusarvoltaan vastaavaan selvitykseen. Arvioitaessa ammunnan sidonnaisuutta harrastuspaikkaan on tässäkin syytä lähestyä asiaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle aiheutuvan riskin kannalta: mitä suuremman riskin ase ja sen haltija muodostavat, sitä enemmän tulee luvanhakijan kyetä osoittamaan hallitsevansa riskiä. Eräs näistä keinoista on harrastaminen ampumaseurassa. Lisäksi vapaaehtoiseen maanpuolustukseen liittyvä lajinmukainen ampumaharjoittelu esimerkiksi reserviläisjärjestöjen ja Maanpuolustusopetusyhdistyksen (MPK) piirissä säännöllisesti ja tavoitteellisesti osoittaa selvää ampumaharrastusta. Tällainen harrastaminen voidaan laskea harrastuskertojen kokonaismäärään, mutta pelkkä MPK:n yhteydessä harrastaminen ei yksin riitä luvan perusteeksi, ellei kyseessä ole sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus (SOTVA). Luvanhakijan osoittama näyttö on aina keskeistä ampumaharrastusta arvioitaessa ja luvanhakijaa voidaan myös haastatella kirjallisen näytön tueksi.

Työssä tapahtuvaa aseiden kantamista ei katsota harrastamiseksi. Silloin, kun luvanhakijan tai -haltijan on osoitettava harrastavansa jotain ammun-

nan lajia, kyseisen harrastamisen tulee olla tapahtunut muutoin kuin työtehtäviin liittyvänä ammuntona. Poikkeuksena tästä on ampuma-asetlain 45 § 5 momentin mukainen tilanne, jossa ampuma-asetta virkaansa kuuluvissa tehtävissä kantava voi aselupaa hakiessaan korvata ampuma-asekouluttajan antaman todistuksen työnantajansa antamalla todistuksella.

Metsästysharrastuksen osoittamisen vähimmäisvaatimus on voimassa oleva metsästyskortti, joka voi olla myös sähköinen. Metsästysperusteella aselupaa hakevan tulee myös pystyä tarkentamaan hakemuksessaan, mitä riistaa ja missä hän aikoo hankittavalla aseella metsästä. Esimerkiksi pelkkä yleinen toteamus "pienriistaa valtion mailla" on liian ylimalkainen.

3 Henkilön soveltuvuus

Henkilön soveltuvuuden arviointi on aseturvallisuuden kannalta olennaisinta. Aseen hallussapitoon soveltumaton henkilö on riski yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle riippumatta siitä, minkälainen ampuma-ase tällä on hallussa. Siksi soveltuvuuteen tulee kiinnittää kaikessa harkinnassa erityistä huomiota ja sen selvittäminen on tehtävä mahdollisimman tarkoin hyödyntämällä kaikkia käytettävissä olevia tietolähteitä. Tietolähteinä voidaan käyttää poliisin omien järjestelmien lisäksi myös julkisia lähteitä, kuten esimerkiksi hakijan sosiaalisen median tilejä. Erityisen tärkeää soveltuvuuden selvittäminen on silloin, kun hakija hakee ensimmäistä aselupaansa.

Haastattelu on keskeinen työkalu henkilön soveltuvuuden arvioinnissa. Hakija haastatellaan aina silloin, kun hän hakee ensimmäistä aselupaansa, ensimmäistä käsiase lupaansa, edellisen luvan myöntämisestä on kulunut enemmän kuin kymmenen vuotta, hakijana on 15 vaan ei 18 vuotta täyttäneen rinnakkaisluvan hakijan huoltaja, joka hakee lupaa aseiden säilyttämisestä ja kuljettamista varten tai hakija on alaikäinen. Jos hakija hakee lupaa ensimmäistä erityisen vaarallista ampuma-asetta (ERVA) varten, tarkastellaan tarve haastatteluun tapauskohtaisesti. Erilliseen haastatteluun voidaan kutsua myös muissa tapauksissa. Erityisesti silloin, jos lupavalmistelu yhteydessä hakijan taustoissa ilmenee jotain sellaista, mikä voi vaikuttaa luvan myöntämiseen, tulee hakija kutsua haastatteluun. On kuitenkin muistettava, että haastattelu ja hallintolain mukainen kuuleminen ovat kaksi eri asiaa, ja luvanhakijan on tiedettävä etukäteen, kumpi tilaisuus on kyseessä.

Hakija haastatellaan pääsääntöisesti henkilökohtaisesti. Ainoastaan niin sanotut kymmenvuotishaastattelut voidaan tehdä etäyhteyksin tai puhelimitse ja nekin siinä tapauksessa, että lupavalmistelu yhteydessä hakijan taustoissa ei ole ilmennyt mitään sellaista, mikä voi vaikuttaa luvan myöntämiseen. Haastattelusta laaditaan aina muistio.

3.1 Luvan myöntäminen

Henkilön soveltuvuutta arvioitaessa otetaan huomioon

- aikaisempi käyttäytyminen (esimerkiksi rikokset tai muu ei toivottu käyttäytyminen)
- terveydentila
- mahdollinen päihteiden väärinkäyttö

- mahdolliset muut poliisin tietoon tulleet seikat, jotka voivat vaikuttaa soveltuvuuden arviointiin.

Esimerkkinä mahdollisesta muusta poliisin tietoon tulleesta seikasta, joka vaikuttaa soveltuvuuden arviointiin voidaan mainita hakijan lähipiirin vaikutus. Vaikka hakija itse olisi sinänsä sopiva pitämään hallussaan ampuma-aseita, hänen perhe- tai sosiaaliset sekä asuinolosuhteensa voivat vaikuttaa siihen, että aseturvallisuutta ei voitaisi taata, jos hakijalle myönnettäisiin lupa ampuma-aseisiin. Esimerkiksi hakijan lähipiiriin kuuluvan henkilön huumausaineiden käyttö tai toimiminen järjestäytyneessä rikollisryhmässä voi olla sellainen riski, ettei aselupaa myönnetä.

Hämeenlinnan HaO 16.6.2021 dnro 00554/20/1602

Valittajan kanssa samassa taloudessa asuvalta puolisolta oli peruutettu ampuma-aseluvat tämän syyllistyttyä rikoksiin. Hallinto-oikeus hylkäsi puolison päätöksen johdosta tekemän valituksen. Ennen kuin hallinto-oikeuden päätös oli saanut lainvoiman, valittaja pani vireille puolison entisiä ampuma-aseita koskevat aselupahakemukset. Valittajalla olisi ollut perusteet hankkia vastaavat ampuma-aseet ja hän olisi ollut sopiva pitämään niitä hallussaan, mutta poliisilaitos hylkäsi hakemuksen sillä perusteella, että luvat myöntämällä kyseiset ampuma-aseet tulisivat sellaisen henkilön ulottuville, joita poliisi on peruuttanut näiden ampuma-aseiden hallussapitoon oikeuttaneet luvat tämän syyllistyttyä sellaisiin rikoksiin, jotka ovat osoittaneet hänet sopimattomaksi pitämään hallussa ampuma-aseita.

Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Hallinto-oikeus totesi, että poliisilla on väkivallankäytön ehkäisemiseksi oikeus puuttua mahdollisiin aseiden väärinkäyttötapauksiin jo ennakolta. Kenelläkään ei ole ehdotonta oikeutta ampuma-aseeseen liittyvään lupaan, vaikka luvan hakija täyttäisikin kaikki ampuma-aseissa säädetyt luvan saamisen edellytykset. Poliisilaitos ei ole pitänyt valittajaa sopimattomana pitämään hallussaan ampuma-aseita, vaan perusteena on ollut se, että valittajan lähipiiri muodostaa vaaran ampuma-aseiden väärinkäytölle. Kun otetaan huomioon rikokset, joihin valittajan puoliso on syyllistynyt, ja se, että valittaja on hakenut aselupia samoille ampuma-aseille, joita koskevat hallussapitoluvat valittajan puolisolta peruutettu, poliisilaitos on harkintavaltansa puitteissa voinut arvioida, että on syytä epäillä, että kyseisiä ampuma-aseita tultaisiin käyttämään väärin.

Ikä sellaisenaan voi olla kielteisen päätöksen perusteena vain silloin, kun se johtuu suoraan laista. Korkeasta iästä voi kuitenkin aiheutua erilaisia riskejä, minkä vuoksi iäkkäitä luvanhakijoita tulee kutsua haastatteluun matalalla kynnyksellä.

Hakijalla ennestään olevien ampuma-aseiden suuri määrä ei yksin voi olla kielteisen päätöksen perusteena. Jos hakijalla on kuitenkin jo useita samantyyppisiä, samaan käyttötarkoitukseen hyvin soveltuvia ampuma-aseita, voi poliisilaitos pyytää lisäselvityksiä siitä, miksi hakijan mielestä on tarpeellista kasvattaa tällaisten aseiden määrää. Saadun selvityksen perusteella arvioidaan siis sitä, ovatko hankittavat aseet hakijan harrastuksen kannalta tarpeellisia. Välttämättömiä niiden ei tarvitse olla.

Lupaharkinnassa on huomattava, että poliisin päämääränä ja tavoitteena ei ole sinänsä vähentää aseiden määrää, vaan hakijan esittämät perustelut arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Helsingin HaO 30.4.2019 dnro 00935/18/1602

Valittaja oli hakenut aselupaa metsästysperusteella .338 Winchester Magnum -kaliiperin lippaallista kertatulta ampuvalle kiväärille. Poliisilaitos oli hylännyt aselupahakemuksen sillä perusteella, että valittajalla on kuusi kivääriä, jotka soveltuvat hyvin ilmoitettuun metsästysharrastukseen ja hankittavaa asetta ei voi pitää välttämättömänä valittajan metsästysharrastuksen kannalta.

Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Hallinto-oikeus totesi, että valittajalla on useita ominaisuuksiltaan hirven, valkohäntäpeuran ja villisian metsästyseen soveltuvia ampuma-aseita. Kun otetaan huomioon valittajalla ennestään olevat ampuma-aseet ja aseluvat sekä hankittavaksi ilmoitetun ampuma-aseen ominaisuudet, hallinto-oikeus katsoi, että valittajalla olevien aikaisempien aselupien mukaisten ampuma-aseiden tai niiden mahdollistamien ampuma-aseiden ei voida katsoa olevan ilmoitettuun metsästystoimintaan siten soveltumattomia, että uuden aseiden hankkimista ja hallussapitoa voitaisiin pitää perusteltuna.

KHO 3.12.2021, vuosikirjapäätös KHO:2021:173

Valittaja oli hakenut aselupaa metsästysperusteella haulikon ja yhdistelmä aseiden hankkimiseen. Poliisilaitos perusteli kielteistä päätöstään sillä, että hakijalla oli jo ennestään hakemuksessa mainittuun käyttötarkoitukseen hyvin soveltuvia ampuma-aseita eikä hakija ollut esittänyt hyväksyttäviä, ampuma-aselain mukaisia syitä lisäaseiden hankkimiseen. Hallinto-oikeus oli pitänyt voimassa poliisilaitoksen hylkäävän päätöksen.

KHO on kumonnut hallinto-oikeuden päätöksen ja palauttanut asian poliisi laitokselle uuteen käsittelyyn.

KHO siteeraa päätöksessään ampuma-aselain esitöitä, joiden mukaan lupahakemusta ei lähtökohtaisesti tulisi hylätä sillä perusteella, että luvan hakijalla on jo useita ampuma-aseita hallussaan. Sillä seikalla, onko hakijalla jo entuudestaan vastaavaan tarkoitukseen soveltuva ase, voisi kylläkin olla merkitystä lupaharkinnassa. Monissa kilpa-ammunnan ja muissa harrastusammunnan lajeissa on tarpeellista hankkia useita toisiaan vastaavia ampuma-aseita. Näin ollen lupaviranomaisen ei lähtökohtaisesti tulisi hylätä hakemusta sillä perusteella, että luvan hakijalla on jo entuudestaan hakemuksen kohteena olevaa asetta vastaava ampuma-ase.

Oikeudellisessa arvioinnissaan KHO toteaa edelleen, että vaikka sillä seikalla, onko hakijalla jo entuudestaan vastaavaan tarkoitukseen soveltuva ase, voi esitöiden mukaan olla merkitystä lupaharkinnassa, hakemusta ei kuitenkaan lähtökohtaisesti tulisi hylätä sillä perusteella, että luvan hakijalla on jo useita ampuma-aseita hallussaan. Lisäksi huomautetaan, että ampuma-aseista tai sen esitöistä ei ilmene, että aseiden hankkimisen tulisi olla hakemuksessa esitetty käyttötarkoitus ja hakijalla ennestään olevat ampuma-aseet huomioon ottaen välttämätön.

3.2 Estevaikutukset

Liitteenä 1 olevaa taulukkoa (Estevaikutukset) käytetään silloin, kun luvanhakijan historiassa näkyy aikaisemman luvan peruuttaminen tai varoitus taikka syyllistyminen taulukossa mainittuun tekoon tai tekoihin. Henkeen ja terveyteen kohdistuvissa tai tekemuodoltaan törkeissä rikoksissa myös luvanhakijan asema rikoksesta epäiltynä voi olla este luvan myöntämiselle.

Estevaikutuksen määrittelemisen tarkoituksena on yhtenäistää harkintaa sen suhteen, kuinka pitkää nuhteetonta aikaa edellytetään hakijalta kunkin taulukossa mainitun teon tai toimenpiteen jälkeen. Jos teosta on tuomittu vankeutta, aselupaa ei myönnetä ennen kuin koko rangaistus (mukaan lukien mahdollinen koeaika) on suoritettu. Tällöinkin on tarkasteltava rangaistuksen määräämisen perusteena ollutta tekoa ja arvioitava, onko teko edelleen esteenä luvan myöntämiselle. Vankeusaika ei siis "kuluta" estevaikutukselle määriteltyä aikaa, vaan hakijan elämänhallinta ns. normaalissa elämässä tulee olla kunnossa. Lievemmissä rikoksissa ja rikkomuksissa estevaikutus lasketaan pääsääntöisesti tekoajasta lukien. Joka tapauksessa tehdään rikosnimikkeestä ja teon vakavuudesta riippuvaa tapauskohtaista harkintaa.

Varoituksen antamisen edellytyksenä on, että peruste aseluvan peruuttamiselle on olemassa, mutta luvanhaltija vetoaa sellaisiin olosuhteisiin, joihin nähden peruuttaminen olisi kohtuutonta. Varoituksen antamisen edellytyksenä on lisäksi se, että luvanhaltija katsotaan rikkeistä huolimatta sopivaksi pitämään hallussaan ampuma-aseita. Koska poliisi on kuitenkin päättänyt antaa luvanhaltijalle varoituksen sen sijaan, että toimenpiteistä olisi luovuttu kokonaan, on varoituksellakin estevaikutus silloin, kun kyse on henkilön hallussa olevien ampuma-aseiden lukumäärän lisäämisestä.

4 Aseen soveltuminen hyväksyttävään käyttötarkoitukseen

4.1 Yleinen arviointi

4.1.1 Ampuma-aseen tulivoima ja tehokkuus

Ampuma-aselain 44 §:n mukaan aselupa voidaan antaa vain sellaista ampuma-asetta tai aseiden osaa varten, joka ei lippaan patruunamäärän, kaliiperin tai muiden ominaisuuksien perusteella ole hakijan ilmoittamaan käyttötarkoitukseen nähden tarpeettoman tulivoimainen ja tehokas ja joka soveltuu hyvin hakijan ilmoittamaan käyttötarkoitukseen.

Tulivoimaa ei ole erikseen määritelty. Tulivoimalla tulisi ymmärtää aseiden kaikkia vahinkoa ja vaaraa aiheuttavia ominaisuuksia, jonka yksi on aseiden teho. Vahinkoa ja vaaraa aiheuttavat ominaisuudet voidaan jakaa kahteen ryhmään, aseiden kaliiperin ominaisuuksiin ja aseiden käyttöön liittyviin ominaisuuksiin.

Aseiden toimintatapa ja lipaskapasiteetti ovat tärkeimmät aseiden yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen vaikuttavia aseiden käyttöön liittyviä ominaisuuksia. Eri toimintatavoista on lippaattomalla kertatulella toimivan aseiden

tulivoima pienin ja sarjatulella toimivan aseiden tulivoima suurin. Lippaan suuri kapasiteetti kasvattaa tulivoimaa.

Aseiden kaliiperi määrittelee luodin energiatason, minkä vuoksi kaliiperi on käyttökelpoinen kriteeri arvioitaessa aseella ammutun luodin vammavaikutusta ja kantomatkaa.

Aseiden käyttöön liittyvät tekniset ominaisuudet ja aseiden kaliiperin ominaisuudet määrittävät aseiden kokonaistulivoiman. Tulivoima kasvaa, kun toimintatapa muuttuu (lippaattomasta) kertatulesta lippaalliseen kertatuleen, lippaallisesta kertatulesta itselataavaan kertatuleen ja itselataavasta kertatulesta sarjatuleen. Vastaavasti luodin energian kasvaessa kasvaa myös aseiden tulivoima. Suuritehoisiksi määriteltyjen aseiden yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle aiheuttama riski on suurempi kuin pienitehoisten, ja siksi lupaharkinnan tulisi olla sitä tarkempaa ja tiukempaa, mitä suuritehoisemmasta aseesta on kysymys.

Oikeuskäytännön valossa ampuma-aseiden tulivoima näyttää liittyvän lähes yksinomaan sen lippaan kapasiteettiin. Ampuma-aseiden ja suuremmalla kapasiteetilla varustetun lippaan yhdistelmää pidetään hallinto-oikeuksien päätöksissä tulivoimaisempana kuin toimintatavaltaan vastaavan ampuma-aseiden ja kapasiteetiltaan pienemmän lippaan yhdistelmää.

Aseiden lippaan kapasiteetti liittyy myös aseiden käyttötarkoituksen kannalta tapahtuvaan riskin arviointiin. Käytännössä lippaan kapasiteetti tulee kohonneen riskin kannalta harkinnan kohteeksi useimmiten Practical-ammunnassa, reserviläisammunnassa ja metsästyksessä.

4.1.2 Aseiden kätkevyys

Aseiden kätkevyys tarkoittaa sitä, kuinka helppo asetta on kuljettaa ilman, että ulkopuoliset havaitsevat sitä. Tämä tulee arvioitavaksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta tilanteissa, joissa on mahdollista, että asetta käytetään väärin joko tuottamuksellisesti tai rikoksentekeväliseenä. Helppo kätkevyys kasvattaa riskiä näissä tapauksissa.

Aseiden kätkevyys yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle aiheuttama riski tulee ampuma-aseissa esiin mm. taskuaseiden sekä pitkien aseiden vähimmäismittojen kohdalla. Kätkevyys aiheuttama riski kasvaa, kun kätkevyys yhdistetään aseiden tulivoimaan. Kätkevyyttä tulee arvioida erityisesti siltä kannalta, tarvitaanko hakijan esittämässä käyttötarkoituksessa sellaista kätkevyysominaisuutta, joka kasvattaa yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen kohdistuvaa riskiä. Tarvitaanko siis pientä kokoa, ja jos tarvitaan, kuinka paljon se vaikuttaa aiottuun käyttöön. Lisäksi on arvioitava sitä, onko saatavilla muita aseita, joiden riskitaso yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tai käyttötarkoituksen kannalta on pienempi.

Kiväärien ja haulikoiden katsotaan olevan sen verran vaikeasti kätkeviä, että näiden lupaharkinnassa ei ole tarvetta erityisesti arvioida aseiden kätkevyyttä, ellei kyseessä ole taittooperäinen ampuma-ase, joka ei ylitä perä taitettuna minimimittoja (600/300 mm).

Aseen kätkevävyden vaikutus metsästysrikosten tekemistä helpottavana tekijänä on tullut esille usein ilmi tulleiden metsästysrikosten tutkinnassa. Erityisesti ajoneuvosta tieltä tapahtuvan metsästyksen sekä moottorikelkalla tapahtuvan suurpetojen laittoman pyynnin yhteydessä käytetään lyhennettyjä kiväärityyppejä aseita, joita on helppo kuljettaa ja kätkeä. Aseiden vääriin käsiin joutumisen riskin minimoimiseksi lupaviranomaisen tulisi antaa metsästysperusteella lupa mainitunlaisille muu ampuma-ase -tyyppeille aseille vain poikkeuksellisesti ja erityisistä syistä.

4.2 Metsästys

Jos hakijan ilmoittama käyttötarkoitus on metsästyslainsäädännön mukaan sallittu eläinten ampuminen, ampuma-aseen soveltuvuutta arvioitaessa noudatetaan ampuma-aselain lisäksi metsästyslakia. Metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten aselupaa ei voida antaa ampuma-aselain 6 §:n 2 momentin 4–7 kohdassa tarkoitettua ampuma-asetta varten lukuun ottamatta kertatulitoimista pienoispistoolia ja pienoisrevolveria.

Metsästyslain (615/1993) 5 § määrittelee riistaeläimet ja rauhoittamattomat eläimet.

Riistaeläimiä ovat seuraavat nisäkkäät: villikani, metsäjänis, rusakko, orava, euroopanmajava, kanadanmajava, susi, tarhattu naali, kettu, karhu, mäyrä, kärppä, hilleri, saukko, näätä, ahma, ilves, itämeren norppa, kirjo-hylje, halli, villisika, kuusipeura, saksanhirvi, japaninpeura, metsäkauris, hirvi, valkohäntäpeura, metsäpeura ja muffloni.

Riistaeläimiä ovat seuraavat linnut: kanadanhanhi, merihanhi, metsähanhi, heinäSORSA, tavi, haapana, jouhisorsa, heinätavi, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, haahka, alli, telkkä, tukkakoskelo, isokoskelo, riekko, kiiruna, pyy, teeri, metso, peltopyy, fasaani, nokikana, lehtokurppa ja sepelkyyhky.

Nisäkkäistä rauhoittamattomia eläimiä ovat metsämyyrä, vesimyyrä, kenttämyyrä, peltomyyrä, lapinmyyrä, isometsähiiri, isorotta ja kotihiiri ja linnuista korppi (poronhoitoalueella), varis, harakka, naakka, harmaalokki, merilokki, kesykyyhky ja räkättirastas.

Edellä olevat luettelot ovat tyhjentävät, mutta ne voivat muuttua. Jos hakemuksessa ilmoitettu metsästettävä eläin ei sisälly luetteloihin, on asia tarkistettava metsästyslaista. Huomioon tulee ottaa myös Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (704/2019).

Villiintyneeseen kissaan sovelletaan, mitä rauhoittamattomista eläimistä säädetään.

Seuraavat kuvaukset ovat esimerkinomaisia ja tarkoitettu lupaharkinnan tueksi. Listat eivät ole tyhjentäviä ja niitä muutetaan ja täydennetään tarpeen mukaan.

Asetyypit ja kaliiperit metsästykseseen:

Haulikko

Riistaeläimen ampumiseen käytettävän haulikon kaliiperin tulee olla 10- 20.

Tavanomaisimmat käytettävät kaliiperit ovat 10/89, 12/70, 12/76, 12/89, 16/70, 20/70 20/76 ja .410

Haulikkoa, jonka kaliiperi on pienempi kuin 20, saa kuitenkin käyttää villikannin, oravan, karpän, riekon, kiirunan, pyyn, peltopyyn, lehtokurpan ja sepelkyyhkyn ampumiseen, ei kuitenkaan haulikkoa, jonka kaliiperi on pienempi kuin 36.

Toimintatapana kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli.

Sopii linnustukseen, pienriistan, kauriin ja peuran metsästämiseen

Mustaruutiase

Tavallisin mustaruutiaseen kaliiperi on 16/65 (mustaruutihaulikko). Mustaruutiaseen teho voi riittää lähinnä pienriistan metsästykseseen

Mustaruutiaseisiin ei ole käytettävissä tehdasvalmisteisia patruunoita, minkä vuoksi henkilö lataa patruunat itse.

Pienoiskivääri

Tavanomaisimmat kaliiperit ovat .17 H.M.R., .22 LR ja .22 W.M.R. Muut kaliiperit eivät sovellu hyvin metsästykseseen (. 22 Long tai .22 Short)

Toimintatapana kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli.

Sopii pienriistan metsästämiseen.

Kivääri

Metsästyskäyttöön soveltuvia kaliipereita on useita kymmeniä ja niiden kaliiperiväli sijoittuu välille 5.6 - 12.7 mm eli .222 Rem. - 500 NE

Tavanomaisimmat kaliiperit linnustukseen ja pienriistan metsästämiseen ovat .222 Rem., .223 Rem, 6,5x55 SE ja .308 Win. Tavanomaisimmat kaliiperit esimerkiksi peuran metsästämiseen ovat .243 Win. ja .308 Win. Tavanomaisimmat kaliiperit esimerkiksi hirven tai karhun metsästämiseen ovat .308 Win, .30-06 Spring., .338 Win. Mag, 9,3x62, .45-70 ja .458 Win Mag.

Pitkän matkan tarkkuuskiväärit, esimerkiksi .338 Lapua Magnum ja 50 BMG eivät yleensä sovi metsästykseseen. Nämä aseet ovat painavia liikutella ja ohilaukauksen vaara-alue on huomattavan laaja. Hallinto-oikeudet ovat olleet myös ratkaisuisissaan tällä kannalla.

Kun aselupaa haetaan sellaiselle aseelle, jonka kaliiperi on tarkoitettu suurriistan metsästykseseen, käytetään erityistä tapauskohtaista harkintaa. Tällöin esimerkiksi hakijan metsästyskokemuksella voi olla erityinen painoarvo.

Toimintatapa kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli.

Hankittavan aseiden tulee olla sellainen, jonka lipaskapasiteetti on enintään 10 patruunaa. Niin sanottuja reserviläiskiväärejä ei luvuteta metsästyskäyttöön.

Esimerkkejä itselataavista metsästyskivääreistä, joita voidaan normaalisti kaupan olevien lippaan vetoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella pitää metsästyksessä sopivina:

Listattuna alla on kyseisten aseiden kantamallit, joilla on lukuisia alamalleja. Alamalleista suurin osa on myös soveltuvia metsästykseseen, mutta joihinkin on mahdollista tehdä muutoksia, joilla aseiden tulivoimaisuus nousee huomattavasti.

Lista ei ole täysin kattava ja sitä voidaan täydentää asemallien kehittyessä ja sen mukaan, kun uudet mallit yleistyvät.

Alun perin metsästyskäyttöön suunniteltuja aseita ovat esimerkiksi:

- Benelli Argo ja Benelli Endurance
- Browning BAR (2. MS jälkeen tehdyt metsästysmallit, ei sodanaikainen samanniminen pikakivääri)
- Heckler&Koch 660/770/SL-7/SLB 2000
- Remington 742/750/7400
- Ruger Model 44
- Sauer 303
- Winchester SXR (eri malleja)
- Valmet Petra
- VEPR Hunter (huom! Perusmalli ja "Super" 308Win. kaliiperissa, harkinnan mukaan.)
- Saiga 308

Alun perin sotilaskäyttöön suunniteltuja aseita, jotka ovat joko kuitenkin vanhentuneita ja/tai suunniteltu käyttämään pienehköjä lippaita tai kiinteää lipasta:

- Carl Gustav AG42
- Garand M1
- Izmash TIGR
- SVD Dragunov

Pienoispistooli, pienoisrevolveri, pistooli ja revolveri

Metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten

aselupaa ei voida antaa ampuma-aselain 6 §:n 2 momentin 4–7 kohdassa tarkoitettua ampuma-asetta varten lukuun ottamatta kertatulitoimista pienoispistoolia ja pienoisrevolveria. Tässä yhteydessä eläinten ampumisella tarkoitetaan luolassa, loukussa tai muutoin vastaavissa olosuhteissa olevan eläimen metsästykseseen liittyvää lopettamista.

Tavanomaisimmat kaliiperit ovat .17 H.M.R, .22 LR ja .22 W.M.R

Toimintatapa kertatuli ja lippaallinen kertatuli.

Muissa tapauksissa käsiaseilupaa ei tule myöntää esimerkiksi lopetusaseeksi, esimerkiksi hirven lopettamiseen tai SRVA-toimintaan

Taskuaseelle ei voida myöntää lupaa lainkaan metsästysperusteella.

4.3 Ampumaurheilu

Ampumaurheilun lajeja harrastetaan pääsääntöisesti kansallisiin lajiliittoihin kuuluvissa ampumaseuroissa. Kansallisia lajiliittoja ovat:

- Suomen Ampumaurheiluliitto ry
- Suomen Ampumahiihtoliitto ry
- Svenska Finlands Sportskytteförbund r.f
- Metsästäjäliitto
- Reserviläisurheiluliitto
- Sotilaisurheiluliitto.

Kansallisten lajiliittojen internet-sivuilla ylläpidetään niiden alla harrastettavien ampumaurheilulajien sääntöjä. Osana sääntöjä luetellaan lajikohtaisesti hyväksytyt ampuma-aseet. Alle on listattu yleisimmät ampumaurheilun lajit ja niissä käytettävät ampuma-aseet. Lupavalmistelussa tulee ottaa huomioon se, että ala muuttuu jatkuvasti. Valikoimaan tulee uusia ammunnan lajeja ja myös lajin sisällä voi tulla muutoksia sen suhteen, minkälaisilla ampuma-aseilla lajia voidaan harrastaa. Jos hakemukseen kirjattu poikkeaa alla olevasta, ampuma-aseen soveltuvuus ilmoitettuun ampumaurheilulajiin tulee tarkastaa lajiliittojen internet-sivuilta ja tarvittaessa suoraan lajiliitosta.

On olemassa myös sellaisia ammunnan lajeja, joita harrastetaan kansallisiin lajiliittoihin kuulumattomissa seuroissa. Nämä seurat kuuluvat yleensä lajin kansainvälisiin lajiliittoihin ja niillä on vakiintuneina tapahtumina järjestettävän kotimaisen kilpailutoiminnan lisäksi kansainvälistä toimintaa. Tavallisimmat tällaiset lajit, niiden säännöt ja niihin soveltuvat ampuma-aseet on lueteltu tämän lajiluettelon lopussa.

Asetyydit ja kaliiperit urheiluammuntaan

Haulikkoammunta:

Haulikolla harrastettavat, perinteisimmät ampumaurheilulajit ovat skeet, trap ja kaksoistrap.

Tavanomaisimmat kaliiperit 12/70 ja 12/76.

Toimintatapa kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli.

Pistooliammunta:

Perinteiset ampumaurheilulajit ovat olympiapistooli, vakiopistooli, urheilupistooli, 50 m pistooli ja isopistooli.

Kaliiperi isopistoolia lukuun ottamatta on .22 LR, isopistoolin kaliiperi on 7,62 - 9.65.

Toimintatapa pääasiassa itselataava kertatuli.

Kivääriammunta:

Perinteisiä ampumaurheilulajeja ovat kivääriammunta ja vakiokivääriammunta (matkat 50 m ja 300 m - asento ja makuu).

Kaliiperi kivääriammunnassa .22 LR ja vakiokiväärissä enintään 8 mm.

Toimintatapa kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli

Sovellettu reserviläisammunta (SRA):

Pistoolin tai revolverin kaliiperi vähintään 9mm.

Haulikon tavanomaisin kaliiperi 12/70 tai 12/76. Toimintatapaa ja kaliiperia ei ole rajoitettu, yleisin ja kilpailukykyisin on itselataava kertatuli, mutta myös lippaallinen kertatuli (pumppu) on yleinen.

Kivääri:

- keskisytytteistä patruunaa käyttävä kivääri
- voimakerron vähintään 2450 (luodin paino grammoina x lähtönopeus m/s)
- tavanomainen kaliiperi .223 Rem., 7,62x39 tai .308 Win.
- toimintatapa itselataava kertatuli
- tulee voida kiinnittää vähintään 20 patruunan lipas
- TST- luokassa vähintään 3x30 patruunan lipasta kannossa, poikkeuksena ns. pitkää kiväärin patruunaa käyttävät aseet kuten esim. .308 win, jolloin riittävät 20 patruunan lipaat.

Useimmiten (käytännössä aina) kyseessä on erityisen vaarallinen ampuma-ase (ERVA).

Tarkka-ampujakivääriluokka:

- keskisytytteinen patruuna, ns. yhden miehen kannettavissa oleva ase
- ei kaliiperirajoitusta
- tavanomaiset kaliiperit .300 Win.Mag, 338 Lapua Mag, .308 Win.

Perinneammunta

Kilpailuluokat (kivääri):

- avoin - kaikki perinne kiväärit
- Suomessa käytetyt perinne kiväärit
- suomalaiset perinne kiväärit
- Pystykorva
- mm. kaliiperi 7,62x53R soveltuu tähän

Kilpailuluokat (pistooli tai revolveri):

- avoin - kaikki perinne pistoolit ja -revolverit
- Suomessa käytetty perinne pistoolimalli, kaliiperi vähintään 7mm
- ase on oltava valmistettu tai suunniteltu ennen vuotta 1945

Reserviläisammunta

Luokissa RA1 ja RA2 käytetään sotilaskäyttöön suunniteltua tai sen kaltaista sarjavalmisteista, perusvarustuksessa oleva lippaallista itselataavaa kivääriä. Aseen kaliiperi on 5,45-8,00 mm ja lipaskapasiteetti vähintään 20 patruunaa.

Ammunnassa ei tässä lajissa ole estettä esimerkiksi sille, että ammunnan helpottamiseksi pienen lippaan ulkoista kokoa kasvatetaan jatkoksi laitettavalla sovitinpalalla, mutta samalla patruunakapasiteetti ei muutu.

Luokissa RA3 ja RA4 käytetään pistoolia, joka on kaliiperiltaan vähintään 9 mm ja jossa on vähintään 7 patruunan lipas.

Practical- ammunta:

Kilpailuluokissa on kaksi "teho/kokoluokkaa": minor ja major. Erona on osuista saatavat pisteet Major- luokan hyväksi (esim C-osuma taulussa: Minor 3pts, Major 4pts).

Pistooli:

- kaliiperi vähintään 9x19 (minor) ja 10 mm (major)
- voimakertoimet vähintään 125 ja 160 (luodin paino graineina x lähtönopeus jalkaa/sekunti jaettuna tuhannella)
- toimintatapa itselataava kertatuli

Kivääri:

- ei kaliiperirajoituksia
- voimakerron minor- luokassa 150 ja major- luokassa 320
- useita eri luokkia (Open, Standard, Action jne)
- toimintatapa itselataava kertatuli

Haulikko:

- minimikaliiperi 20, tavanomaisesti 12/70, 12/76 ja 12/89

- voimakerroin vähintään 480
- eri luokkia (Open, Modifield, Standard, Standard Manual jne.)
- toimintatapa itselataava kertatuli lukuun ottamatta Standard Manual, jossa aseenn toimintatapa on lippaallinen kertatuli.

Pienoiskivääri:

- kaliiperi .22 LR
- kilpailumuoto minirifle
- toimintatapa itselataava kertatuli

PCC (Pistol Caliber Carbine)- luokka:

- tyhjentävä listaus sallituista kaliipereista (9x19mm, 9x21mm, .357 Sig, .38 Super, .38 Super Comp, .40 S&W, .45 ACP)
- näiden lisäksi määrätty minimivoimakerroin 125, maksimilähtönopeus (500m/s) sekä luodin minimipaino (115 grs)
- ei toimintataparajoitusta mutta käytännössä aina itselataava kertatulikivääri, maksimikapasiteetti lippaassa 32.

Useimmiten kyseessä erityisen vaarallinen ampuma-ase (ERVA).

Siluettiammunta

Isokaliiperinen pistooli (Big Bore):

- isokaliiperiset pistoolit/revolverit
- mikä tahansa keskisytytyspatruuna (tehdasvalmisteinen ei custom-pesityksiä)

.22 kaliiperiset pistoolit (Small Bore):

- .22 Short, Long tai LR- patruunaa ampuvat pistoolit/revolverit

Ratapistooli (Field pistol):

- mikä tahansa keskisytytteinen vakioasepatruuna, jonka hylsyn pituus ei ole suurempi kuin .22 Hornet-patruunan nimellinen hylsyn pituus
- ei reunasytytyspatruunoita

Isokaliiperinen kivääri:

- kaliiperi 6mm (.243) tai suurempi keskisytytyspatruunaa ampuva

.22 kaliiperinen kivääri:

- kaliiperi .22 Short, .22 Long tai .22 Long Rifle

Toimintatapa kertatuli, lippaallinen kertatuli ja itselataava kertatuli

Metsästysammunta

- metsästyshaulikkoammunta: soveltuvin ase kaksipiippuinen haulikko, myös yksipiippuinen sopii
- metsästysstrapammunta: metsästykseen soveltuva haulikko, myös itselataava tai pumppuhaulikko
- metsästyshirviammunta, metsästysluodikkoammunta: metsästyskäyttöön hyväksyty rihlattu ruutiase
- ilmahirviammunta ja ilmaluodikkoammunta: ilmakivääri
- hirvenhiihto, hirvenhihtely, hirvenjuoksu, hirvikävely: metsästyskäyttöön hyväksyty rihlattu ruutiase
- pohjoismainen metsästysammunta: metsästyskäyttöön hyväksyty rihlattu ruutiase. Itselataavan aseiden käyttö kielletty.
- eurooppalainen metsästysammunta (Combined Game Shooting): sekä haulikko- että luodikkoammunta. Metsästyskäyttöön hyväksyty rihlattu ruutiase, itselataavan aseiden käyttö kielletty.

Ampumahiihto

- kaliiperi .22lr
- toimintatapa lippaallinen kertatuli
- kilpailumuodot: ampumahiihto, ampumajuoksu ja rulla-ampumahiihto

Kansallisiin lajiliittoihin kuulumattomat lajit

Cowboy Action Shooting

- Suomessa toimii lajin kansainvälisen kattojärjestön Single Action Shooting Societyn (SASS) virallisesti hyväksymä yhdistys Classic Old Western Society of Finland ry (COWS) on oikeutettu järjestämään SASS:n hyväksymiä kilpailuja
- lajissa kilpaillaan "villin lännen" tyyillisillä ja ajanmukaisilla ampumaseilla

Revolveri

- ennen vuotta 1899 valmistetut yksitoimiset revolverit tai niiden kopiot ja SASS-hyväksytyt, yksitoimiset säädettävätähtäimiset revolverit
- keskisytytteinen patruuna, vähintään kaliiperia .32 ja enintään .45
- nallilukkorevolveri vähintään kaliiperia .36 ja enintään .45
- yleiset revolverikaliiperit, esimerkiksi .32 - 20, .32 Magnum, .357 Magnum, .38 Special, .44 Magnum, .44 - 40 tai .45 Colt
- .22-kaliiperinen reunasytytteinen patruuna sallittu ns. Buckaroo-luokassa (junioriampujat)

Haulikko

- malliltaan noin vuodesta 1860 vuoteen 1899 tyyppisesti ajoittuva rinnakkais- tai yksipiippuinen haulikko sisäisillä tai ulkopuolisilla iskureilla ja yhdellä tai kahdella liipaisimella

- ajankohtaan sopiva putkimakasiinista syöttävä vipulukkoinen haulikko, joissa ulkopuolinen iskuri alkuperäisenä tai kopiona
- pumpputoiminen haulikko ainoastaan Winchester malli 1897 alkuperäisenä tai kopiona
- rinnakkaispiippuinen, yksipiippuinen ja vipulukkoinen haulikko: patruunan oltava keskisytytteinen, kaliiperi vähintään 20 ja korkeintaan 10
- pumpputoiminen haulikko: patruunan oltava keskisytytteinen, kaliiperi vähintään 16 ja korkeintaan 10
- Buckaroo-luokassa sallittu myös kaliiperit .410, 28 ja 32

Kivääri

- kiväärit ja karbiinit alkuperäisinä tai kopioina
- vipu- ja pumpputoimiset, valmistettu noin 1860 - 1899 välisenä aikana
- putkilipas ja ulkoinen iskuri, laatikko- ja irtolippaat kiellettyjä
- patruuna keskisytytteinen, vähintään kaliiperia .32 ja enintään .45
- yleiset revolverikaliiperit, esimerkiksi .32 - 20, .32 Magnum, .357 Magnum, .38 Special, .44 Magnum, .44 - 40 tai .45 Colt. Sallittuja myös .25 - 20 ja .56 - 50. Kiväärinkaliiperit kuten .30 - 30 tai .38 - 55 on kielletty.

IDPA

- toiminnallinen urheiluammunnan laji
- pistooli ja revolveri
- lajissa kilpailemisen edellytyksenä kuuluminen IDPA-seuraan ja luokitusammunnan (classifier) suorittaminen
- itselataava kertatulipistooli: luokasta riippuen kaliiperi 9x19 tai suurempi taikka .45 ACP
- revolveri: kaliiperi .38 Special tai suurempi
- lajin luokissa on rajoittavia tekijöitä, kuten esimerkiksi aseiden valmistukseen liittyvät seikat (aseiden valmistusmäärä yli 2000 kappaletta vuodessa tai tuotannosta poistuneiden osalta kokonaismäärä yli 20 000 kappaletta), toimintatapaan liittyvät seikat, aseiden koko ja paino

Rimfire Team Challenge (RTC)

4.4 Vapaaehtoinen maanpuolustus

Lupa ampuma-aseeseen voidaan myöntää silloin, jos lupaa haetaan perusteena vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun sotilaallisia valmiuksia palvelevana koulutuksena annettavan ampumakoulutuksen järjestäminen tai siihen osallistuminen (SOTVA-koulutus).

SOTVA-koulutusta antaa Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK.). MPK järjestää myös muuta ampumaharrastustoimintaa kuin SOTVA-koulutusta, mutta sitä voi käyttää vain osaperusteena ja silloin luvan myöntämisen perusteena on ampumaharrastus. MPK:n järjestämässä koulutuksessa on

sallittua käyttää ainoastaan ampuma-aselain (1/1998) 2 a §:ssä tarkoitettua tehokasta ilma-asetta sekä 6 §:n 2 momentin 1–6, 8 ja 10 kohdassa ja 9 §:n 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ampuma-asetta, joka toimii ampuma-aselain 7 §:n 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettulla toimintatavalla.

Näitä aseita ovat:

- tehokas ilma-ase
sekä
- haulikko,
- kivääri,
- pienoiskivääri,
- pistooli,
- pienoispistooli,
- revolveri,
- yhdistelmäase
ja
- merkinantoase, joiden toimintatapa on kertatuli, lippaallinen kertatuli tai itselataava kertatuli,
sekä
- pitkä, keskisytytteistä patruunaa ampuva itselataava kertatuliase, jolla voidaan laukaista yli 11 patruunaa ilman uudelleenlatausta, jos siinä on kiinteä latauslaite, jonka kapasiteetti on yli kymmenen patruunaa, tai irrotettava latauslaite, jonka kapasiteetti on yli 10 patruunaa (erityisen vaarallinen ampuma-ase).

Luettelo on tyhjentävä.

5 Luvan peruuttaminen

Peruuttamismenettely pannaan vireille ja väliaikainen haltuunottopäätös tehdään aina silloin, kun lupien mahdollisen peruuttamisen perusteena olevat teot tulevat poliisin tietoon ja aseiden ja lupien ottamisen poliisin haltuun katsotaan olevan tarpeen lupien peruuttamisprosessin turvaamiseksi tai aseiden väärinkäytön estämiseksi. Vireillepano ei edellytä lainvoimaista tuomiota. Peruutusmenettelyyn johtavia tekoja on listattu taulukossa, joka on tämän asiakirjan liitteenä (liite 2, Perusteet luvan peruuttamiselle).

Ennen peruuttamismenettelyn vireillepanoa on varmistuttava siitä, että poliisin tietoon tulleet, mahdollisesti lupien peruuttamiseen johtavat seikat perustuvat todellisiin tapahtumiin eikä kyse ole selvästi aiheettomasta epäilystä taikka esimerkiksi kiusaamis- tai maalittamistarkoituksessa tehdystä rikosilmoituksesta. Esimerkiksi pelkkä väite rikoksesta ilman mitään väitettä tukevaa näyttöä ei riitä käynnistämään lupien peruuttamismenettelyä.

Pohjois-Suomen HaO 5.7.2019, päätösnumero 19/0163/1, dnro 00780/19/1602

Ampuma-aselain 92 §:n 1 momentin mukaan, jos on perusteltu syy epäillä, että ampuma-asetta, aseeseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia käytetään väärin, taikka jos niitä koskevan luvan peruuttaminen on

pantu vireille, poliisin on viipymättä tehtävä päätös esineiden ottamisesta väliaikaisesti poliisin haltuun. Poliisin tulee tehdä haltuunottopäätös viipymättä riippumatta siitä, missä oikeusprosessin vaiheessa haltuunoton perusteena oleva asia on käräjäoikeudessa.

Huomattavaa on, että samoin kuin aselupaa myönnettäessä, on lupien peruuttamista harkittaessa otettava huomioon myös luvanhaltijan lähipiirin merkitys. Esimerkiksi luvanhaltijan lähipiiriin kuuluvan henkilön kuuluminen järjestäytyneeseen rikollisjärjestöön muodostaa riskin.

Itä-Suomen HaO 22.2.2019 dnro 01667/18/1602

Poliisilaitos oli ampuma-aselain 67 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohtien nojalla peruuttanut valituksenalaisessa päätöksessä mainittujen ampuma-aseiden hallussapitoluvat ja ottanut aseet haltuunsa. Päätöksen perustelujen mukaan valittaja oli säilyttänyt ampuma-aseitaan sinänsä lain mukaisesti. Sen sijaan valittajan menettely oli ollut ampuma-aselain huolellisuusvelvoitteen vastaista siten, että vaara ampuma-aseiden joutumisesta asiattoman, tässä tapauksessa hänen poikansa haltuun, oli ollut. Valittajan poika oli esittänyt uhkauksia koulussa ja esittänyt siellä kuvan pienoispistoolista.

Poliisilaitos katsoi, ettei aseita voi palauttaa valittajalle ilman, että on olemassa vaara, että valittajan poika saa pienoispistoolin haltuunsa. Valittaja oli opettanut 10-vuotiaalle pojalleen pienoispistoolin käyttöä, ja poliisilaitoksen päätöksen mukaan tämä on arveluttavaa ja lisää mahdollisuutta kohtalokkaisiin seurauksiin, mikäli valittajan poika saisi aseensa haltuunsa.

Hallinto-oikeuden ratkaisun perustelujen mukaan valittajan ampuma-aseita on säilytetty sinänsä ampuma-aselain mukaisesti. Kuitenkin esitetyn selvityksen perusteella tapauksessa oli todennäköistä, että aseiden säilytystilan avain oli tosiasiallisesti ollut helposti saatavilla ja valittajan poika oli siten päässyt käsiksi valittajan ampuma-aseisiin. Pojan käytöksestä saatu selvitys huomioon ottaen oli ollut vaara, että asetta käytettäisiin väärin. Valittajan ei näin ollen voitu katsoa pitäneen ampuma-aseistaan huolta siten kuin ampuma-aselain 105 §:ssä edellytetään, ja hän oli siten käyttäytymisellään osoittanut piittaamattomuutta ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskevien säännösten noudattamisessa. Näin ollen ampuma-aselain 67 §:n 2 momentin 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyivät.

Vaikka aselupavalvonnassa seurataan erityisen tarkoin luvanhaltijan mahdollista väkivaltaista käyttäytymistä, voivat myös muut kuin väkivaltaista käyttäytymistä osoittavat rikokset johtaa aselupien peruuttamiseen. Aseluvanhaltijalta edellytetään yleistä lainkuuliaisuutta, ja rikoksiin syyllistyminen voi antaa poliisille aihetta epäillä, että ampuma-aseita tulnaisiin mahdollisesti käyttämään väärin.

Hämeenlinnan HaO 16.6.2021 dnro 00997/20/1602

Poliisilaitos on peruuttanut valittajan ampuma-aseiden hallussapitoluvat ampuma-aselain 67 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella, koska tämä on tuomittu petoksesta ja väärennyksestä sekä törkeästä kavalluksesta ja vää-

rennyksestä ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja suorittamaan yhdyskuntapalvelua. Poliisilaitos katsoi, että syyllistyminen näihin tekoihin osoittaa vakavaa piittaamattomuutta yhteisiä sääntöjä ja annettuja seuraamuksia kohtaan siinä määrin, että teot ja annetut tuomiot osoittavat luvanhaltijan sopimattomaksi pitämään hallussaan ampuma-aseita ja aseiden osia.

Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen, vaikka päätöksen perusteena olleet teot eivät osoittaneet väkivaltaista käyttäytymistä ja valittaja oli aina hoitanut aseasiansa hyvin. Hallinto-oikeus toteaa, että ampuma-aseiden hallussapitoon liittyy korostunut huolellisuusvelvoite. Teot, joihin valittaja on syyllistynyt, osoittavat piittaamattomuutta yhteiskunnan säännöistä eikä niitä voi pitää vähäisinä. Asiassa on myös voitu ottaa huomioon rikosten tahallisuus ja toistuvuus. Poliisilaitos on siis voinut tekoja kokonaisuutena arvioituaan pitää valittajaa sopimattomana pitämään hallussaan ampuma-aseita, aseiden osia ja patruunoita ja peruuttaa tällä perusteella valittajan aseluvat.

Harkinnanvaraisiin peruutusperusteisiin luetellut teot johtavat toistuvina ja muihin tekoihin liittyvinä aselupien peruuttamiseen. Jos luvanhaltija on siis syyllistynyt kahteen tai useampaan sellaiseen tekoon, jotka yksittäisinä ja erillisinä eivät välttämättä johtaisi aselupien peruuttamiseen, ne muodostavat kokonaisarvioinnissa perusteen peruuttaa aseluvat. Peruutusperusteiden osalta on huomattava, että liitteenä olevaa taulukkoa peruutusperusteista ja niiden vaikutuksesta tai tätä asiakirjaa ei voi käyttää suoraan yksinomaisten perusteena. Jokainen tapaus tulee arvioida erikseen ja perustella päätös huolella ottaen erityisesti huomioon yleinen järjestys ja turvallisuus.

5.1 Ehdottomat peruutusperusteet

Jos luvan peruuttamisen perusteena on ampuma-aselain mukainen ehdoton peruuttamisperuste, varoitusta ei ole mahdollista antaa. Vaikka ampuma-aselain pykälien sanamuotoa voisi tulkita toisinkin, muu menettely olisi direktiivin vastainen.

5.2 Harkinnanvaraiset perusteet

Harkinnanvaraiset perusteet ovat nimensä mukaisesti sellaisia tekoja, jotka eivät aina johda lupien peruuttamiseen. Jotkut harkinnanvaraisiksi luettavat teot ovat kuitenkin sellaisia, että yleinen järjestys ja turvallisuus huomioon ottaen aselupa tulee niihin syyllistyneiltä peruuttaa (esimerkiksi huumausainerikos tai törkeä metsästysrikos), vaikka kyse olisikin yksittäistapauksesta. Toistuva syyllistyminen lievempiinkin tekoihin voi johtaa aselupien peruuttamiseen.

6 Lupiin sisällytettävistä ehdoista ja rajoituksista

6.1 Ampumakielto

Jos alaikäisen huoltaja hakee aselupaa ja hakemuksen perusteena on aseiden säilyttäminen ja kuljettaminen, lupaan asetetaan aina ehto, jonka mukaan huoltaja ei saa ampua aseella (42b § 3 mom).

Ampuma-aselain mukaan keräilyperusteella hankittavaan aseeseen voidaan asettaa ampumakielto (42b § 3 mom). Hallinto-oikeudet ovat suhtautuneet kielteisesti kategoriin ampumakieltoihin. Niiden sijaan voidaan päätöksellä rajoittaa oikeutta ampua keräilyaseilla siten, että lupapäätökseen kirjataan, missä tilanteissa ampuma-aseella saa ampua (esimerkiksi näytös, teknisten ominaisuuksien ja toimivuuden toteaminen). Tällainen ampumakielto tulee kysymykseen ainakin silloin, kun hankittu ampuma-ase on sellainen, ettei se sovellu kokoelmassa pitämisen lisäksi mihinkään muuhun käyttötarkoitukseen. Esimerkiksi taskuaseen tai sarjatuliaseen käyttäminen muissa tilanteissa kuin näytöksissä tai teknisten ominaisuuksien ja toimivuuden toteamiseksi ei yleensä ole mahdollista. Kun hakijan on aina mahdollista perustella muu käyttötarkoitus erikseen, korostuu jälleen tapauskohtainen harkinta.

Jos asetta pidetään hallussa pelkästään muistoesineperusteella, lupaan asetetaan aina ampumakielto (43 § 2 mom). Lisäksi asetetaan kielto hankkia aseeseen sopivia patruunoita (61§).

6.2 Määräaikainen aselupa muissa kuin laista suoraan johtuvissa tapauksissa

Joissakin tapauksissa määräaikaista aselupaa voi harkita kielteisen päätöksen sijaan. Lailla säädettyjen harrastuskertojen on kuitenkin täytyttävä, tästä ei voi joustaa. Määräaikaisuutta käytetään lähinnä metsästysperusteissa luvissa, mutta muutkaan käyttötarkoitukset eivät ole poissuljettuja, jos aseluvan myöntämisestä ei ole vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle.

Jos hakijan taustassa tai käyttäytymisessä on huomautettavaa, mutta rikkeet ovat niin lieviä, etteivät ne suoraan ole esteenä luvan myöntämiselle, voidaan harkita määräaikaisen luvan antamista. Esimerkiksi enintään vuoden tai kahden vuoden määräaikainen aselupa mahdollistaa luvanhaltijan tehokkaan valvontajakson, minkä jälkeen lupa voidaan myöntää (uusi hakemus, uudet liitteet) toistaiseksi voimassaolevana. Edellytyksenä on, että luvanhaltijan käyttäytymisessä ei määräajan kuluessa ole ilmennyt huomautettavaa. Tätä perustetta on kuitenkin käytettävä erityisen harkiten.

Määräaikaista aselupaa voi harkita myös niissä tapauksissa, joissa aseluvan myöntämisen edellytyksenä ei ole tietyn harrastuskertojen määrän täytyminen ja hakijan oma selvitys aktiivisuudesta ei täysin tyydytä. Hakijalle on mahdollista myöntää aselupa tapauksesta riippuen esimerkiksi vuoden tai kahden vuoden määräajaksi, jonka kuluttua lupaa uusittaessa edellytetään selvitystä harrastuksen vakiintumisesta. Tämä velvollisuus kirjataan ehdoksi aselupa-asiassa annettavaan päätökseen ja hallussapito-oikeuden osoittavaan lupatodistukseen.

Jos aselupa myönnetään määräaikaisena, annetaan hakijalle aina erillinen, perusteltu päätös ja valitusosoitus.

6.3 Muita ehtoja

Jos pitkää ampuma-asetta hankitaan toimintatavalla "itselataava kertatuli", aselupaan asetetaan ehto, jonka mukaan lupa ei oikeuta hankkimaan sarjatuliaseesta itselataavaksi kertatulitoimiseksi muunnettua asetta. Tällaisen

aseen voi hankkia vain, jos aselupa on myönnetty erityisen vaarallisen ampuma-aseen hankkimiseen. Sillä ei ole merkitystä, missä tai koska muuntaminen on tapahtunut tai kuka sen on tehnyt.

Poliisiylijohtaja

Seppo Kolehmainen

Ylitarkastaja

Tarja Ranta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 04.07.2022 klo 12:57. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Liitteet

Liite 1 Estevaikutukset

Liite 2 Perusteet luvan peruuttamiselle

Jakelu

Poliisihallitus/Poliisitoimintayksikkö
Sinetti-normikirjasto/Esikunta
Poliisi.fi/Esikunta
Poliisiyksiköt

Tiedoksi

Sisäministeriö / Poliisiosasto
Ahvenanmaan poliisiviranomainen